



**Projectplan
Lokale Inpassing Nationaal
Isolatieprogramma (NIP)**



Inhoudsopgave

1.	Projectbeschrijving	3
1.1	Uitdaging	3
1.2	Aanleiding	3
1.3	Doelstelling	3
1.4	Resultaat	4
1.5	Scope en afbakening	4
1.6	Gebruikers	5
1.7	Effecten	5
1.8	Randvoorwaarden	5
1.9	Samenhang met andere projecten / programma's / lijnactiviteiten	7
2.	Projectaanpak	9
2.1	Aanpak van het project	9
2.2	Bijvangst	11
2.3	Voortbouwen op geleerde lessen	11
2.4	Fasering van het project	11
3.	Projectbeheersing	13
3.1	Omgeving en communicatie	13

1. Projectbeschrijving

1.1 Uitdaging

In Dordrecht hebben we ongeveer 16.750 woningen met een laag energielabel (E, F of G). Daarvan zijn ongeveer 8.000 grondgebonden woningen van particulieren. Woningen met een laag energielabel zijn slecht geïsoleerd (dak, spouw en vloer) en hebben vaak nog enkel glas. Deze woningen treffen we vooral aan in de wijken en buurten met een oude woningvoorraad (vooroorlogs of jaren 50/60): Crabbehof, Wielwijk, Oud-Nieuw Krispijn, het Reeland, Noordflank en de Staart. Slecht-geïsoleerde woningen verbruiken meer energie dan zou kunnen en stoten daardoor relatief veel CO₂ uit. In hun huidige staat voldoen deze woningen niet aan de standaard en de eisen om over te stappen van het gas op een warmtealternatief, terwijl dat wel is waar we als stad naartoe willen. Ook bieden deze woningen weinig comfort, hebben de bewoners meer geluidsoverlast en zorgen ze voor een hogere energierekening voor de bewoners. Onze uitdaging in de Lokale Isolatieaanpak (LIP) is om te zorgen dat deze woningen beter geïsoleerd worden zodat ze minder energie verbruiken en tot minder CO₂-uitstoot leiden. Het perspectief is een stad met alleen maar energiezuinige woningen, met alle positieve gevolgen van dien voor bewoners, stad en klimaat.

1.2 Aanleiding

In december 2023 heeft het college de raad geïnformeerd over de aanpak van energiebesparing tot 2030.¹ De start van dit project in najaar 2023 is één van de activiteiten die als onderdeel van de aanpak is toegezegd aan de raad. Er leeft een sterke bestuurlijke wens om zo snel mogelijk met dit onderwerp aan de slag te gaan. De ambities zijn hoog en de tijd dringt voor het klimaat! Tijdens de energiecrisis hebben we gezien hoe kwetsbaar we zijn door onze afhankelijkheid van gas, en dan vooral de bewoners van Dordrecht die minder te besteden hebben, dus hoe minder we verbruiken hoe beter. Daarnaast is er een financiële prikkel: er ligt een mooie kans om aan de slag te gaan omdat het rijk via het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) geld beschikbaar stelt voor de verduurzaming van huizen met een DEFG-label (volledige naam: Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie (SpUk LAI)). Met dit geld krijgen onze ambities de wind in de rug. Het is nu zaak om de NIP-regeling zo optimaal mogelijk te benutten. Al het geld dat aan het einde van 2026 niet is besteed moeten we terugstorten aan het rijk. Dit zou een gemiste kans zijn voor de stad en het klimaat!

1.3 Doelstelling

Energiebesparing

Om de ergste klimaatschade te vermijden wil Nederland in 2050 klimaat- en energieneutraal zijn. De gemeente Dordrecht heeft de ambitie om dat in 2040 al te zijn.² Als onderdeel van deze ambitieuze doelstelling wil het college vaart maken met het uitfasen van de slechtste energielabels. Dit project moet dat streven gaan waarmaken. Het maakt een tastbare bijdrage aan de concrete doelen die de raad heeft gesteld op het gebied van energiebesparing:

- geen enkel glas meer in 2026
- in 2026 heeft elke inwoner handelingsperspectief
- geen EFG-labels in 2030
- 30% energiebesparing in 2030
- in 2030 is elke woning tot de standaard geïsoleerd.³

Sociale transitie

In het coalitieakkoord heeft het college belangrijke randvoorwaarden gesteld om te zorgen dat iedereen in de stad mee kan in de transitie naar energieneutraal. Het college wil inzetten op

¹ [Aanpak Energiebesparing 2023-2030](#), met de raad gedeeld 19 december 2023.

² [Politiek akkoord 2022 – 2026: Samen bouwen aan een sterk en groen Dordrecht!](#), aangeboden aan de raad 31 mei 2022.

³ [Doorstartnotitie programma Energietransitie](#), vastgesteld 16 mei 2023.

communicatie en laagdrempelige ondersteuning bij het nemen van energiebesparende maatregelen, en op financiële ondersteuning voor inwoners die weinig geld hebben om maatregelen te treffen en worden geconfronteerd met een hoge energierekening.⁴ Deze randvoorwaarden nemen we mee in de invulling van het project.

1.4 Resultaat

Vóór 31 december 2026 is er bij 1.520 grondgebonden DEFG-label-woningen in Dordrecht minimaal één extra bouwdeel geïsoleerd ten opzichte van november 2023. Dit betekent dat we minstens één van deze onderdelen hebben geïsoleerd:

- dak of zoldervloer
- buitenmuren (met een spouwmuur of voorzetwand)
- vloeren
- glas

1.5 Scope en afbakening

Oftewel: wat doen we WEL en wat doen we NIET?

Dit project is afgebakend op vier elementen; energielabel/energetische staat, wijk, doelgroep en WOZ-waarde. Deze scope halen we uit de kaders van de NIP-regeling en de eigen overwegingen van de gemeente.

1. Energielabel/energetische staat: de huizen hebben een energielabel van D of lager, of bevinden zich in een vergelijkbare energetische staat. Als een label ontbreekt hanteren we de definitie van een slecht geïsoleerde woning in de NIP-regeling. Die stelt dat een woning slecht is geïsoleerd als minimaal 2 volgende bestaande bouwdelen niet of slecht zijn geïsoleerd:
 - i. de vloer en de bodem
 - ii. de gevel, waaronder de spouwmuur
 - iii. het dak en de zolder/vlieringvloer
 - iv. de ramen en deuren

Een bouwdeel is slecht geïsoleerd als de waardes vallen binnen de parameters die de NIP-regeling aangeeft, zie [de website](#). Huizen met labels A, B en C (of een vergelijkbare energetische staat) komen niet in aanmerking voor financiering of ontzorging binnen dit project.

2. WOZ-waarde: de huizen zijn grondgebonden koopwoningen met een WOZ-waarde van maximaal €308.000,-. Dit is de gemiddelde WOZ-waarde in Dordrecht. *Let op*: we kijken enkel naar de WOZ-waarde. Het inkomen of vermogen van de eigenaar-bewoner speelt geen rol.
3. Wijk: in 2024 starten we in de wijken Crabbehof, Wielwijk en de Staart. Als we alle woningen in deze wijken die binnen de kaders van dit project vallen (ca. 768) isoleren halen we nog niet het resultaat van dit project, dus we zullen sowieso vóór 2026 ook al in andere wijken aan de slag moeten gaan. Voorlopig voeren we in de rest van de stad nog geen activeringscampagne maar we hopen in de loop van 2024 hiervoor plannen op te stellen.
4. Doelgroepen: we richten ons op bewoners van grondgebonden koopwoningen. Bedrijven, gemeentelijk vastgoed, monumenten en (ver)huurders vallen buiten de scope van dit project. Particulieren in verenigingen van eigenaars (VvE's) en gespikkelde complexen worden (nog) niet actief benaderd maar mogen volgens de SpUK LAI voorwaarden wel als bijvangst

⁴ Politiek Akkoord 2022 – 2026.

meegenomen worden. Ten minste één woning in het gebouw moet dan eigendom zijn van een eigenaar-bewoner.⁵

1.6 Gebruikers

De directe gebruikers zijn de eigenaar-bewoners van de woningen. Zij plukken de vruchten van een beter geïsoleerde woning: hoger wooncomfort, minder geluidsoverlast, een lagere energierekening en (mogelijk) een hogere marktwaarde van hun woning. Wij verdelen deze bewoners onder in drie groepen waarop we ons aanbod en onze aanpak afstemmen (dit is nader uitgewerkt in hoofdstuk 2.1 Aanpak van het project.)

Naast de directe gebruikers zijn er veel indirecte gebruikers. Minder energieverbruik betekent minder CO₂-uitstoot en minder klimaatschade. Indirect profiteren we hier allemaal van.

1.7 Effecten

Directe positieve effecten

- De woningen verbruiken minder energie omdat ze beter geïsoleerd zijn, wat leidt tot minder CO₂-uitstoot en minder klimaatschade.

Indirecte positieve effecten

- Door het lagere verbruik hebben bewoners een lagere energierekening.
- Een beter geïsoleerde woning leidt tot hoger wooncomfort en minder geluidsoverlast voor bewoners.
- Goed geïsoleerde woningen zijn klaar om aardgasvrij gemaakt te worden.
- Door de betere isolatie en eventueel een beter energielabel kan de marktwaarde van de woning stijgen.
- Buren leren elkaar beter kennen, wat goed is voor de sociale cohesie.
- Draagt in positieve zin bij aan de wijkontwikkeling.

Negatieve effecten

- Op het moment dat de bewoner een nieuw energielabel aanvraagt krijgt de woning een hogere WOZ-waarde waardoor de bewoner ook meer belasting gaat betalen.
- Verstoring flora en fauna door het isoleren van muren en daken.

1.8 Randvoorwaarden

Tijd en geld

- Voorwaarden voor de NIP-regeling:
 - Minstens 80% van de woningen moet een WOZ-waarde van maximaal €308.000,- hebben. Maximaal 20% mag een hogere WOZ-waarde hebben.
 - 85% van het geld moet gebruikt worden voor het isoleren zelf (materiaal en werk); maximaal 15% van het uitgekeerd geld mag gebruikt worden voor proceskosten. Deze eis komt niet uit de NIP-regeling maar is een bestuurlijke wens.
 - Het bedrag dat we besteden aan energiebesparende isolatiemaatregelen en energiezuinige ventilatiemaatregelen is niet meer dan € 4.000 per woning. Er geldt geen maximum voor woningen van eigenaar-bewoners die in aanmerking komen voor een:
 - energietoeslag
 - schuldhelpverlening
 - schuldsanering of die in een schuldsanering zitten

⁵ Voor VvE's wordt binnen het team Energietransitie een aanpak opgesteld die naast dit project gaat lopen. Zie 2.9 Samenhang.

- De eerste tranche van de NIP-gelden eindigt op 31 december 2026. De maatregelen worden op of na 1 januari 2023 uitgevoerd en zijn uiterlijk uitgevoerd op 31 december 2026. In uitzonderlijke gevallen kan maximaal 3 keer uitstel worden verleend van maximaal één jaar.
- De gemeente krijgt van het Rijk geld uit de Tijdelijke Regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE). Hiervan is een deel beschikbaar voor dit project. Met de opdrachtgever wordt nog afgestemd hoeveel precies. Dit geld moet voor 90% besteed worden aan het vergroten van onze capaciteit op het gebied van klimaat- en energiebeleid, dus voornamelijk personeelskosten en inhuur van diensten. Maximaal 10% mag gebruikt worden voor overige kosten zoals materieel. De CDOKE-middelen zijn beschikbaar voor 2023, 2024 en 2025. Voor de periode daarna wordt een nieuwe regeling getroffen.

Kwaliteit

Let op: In dit onderdeel benoemen we de eisen waar we aan moeten voldoen. Hoe we die eisen borgen in het project is onderdeel van onze projectbeheersing en werken we uit bij "4.3 **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**".

Kwaliteit van proces

1. Een cruciale slaagfactor in dit project is het **draagvlak onder de bewoners**. Om daadwerkelijk achter de voordeur te komen en isolatiemaatregelen uit te voeren zullen we bewoners moeten informeren en enthousiasmeren zodat ze mee willen doen. Daarbij moeten we er rekening mee houden dat veel bewoners mogelijk weinig te besteden hebben en sociaal kwetsbaar zijn. Naast informeren moeten we dus ook actief bewoners begeleiden bij het financiële en praktische proces van isoleren zelf. Om het resultaat te halen stellen we een proactief en gedegen aanbod per doelgroep op, en zetten sterk in op communicatie en activering. Hiervoor hebben we voldoende capaciteit en middelen nodig.
2. Energiebesparing is een opgave voor de hele stad waar we iedereen bij nodig hebben en alle energie goed kunnen gebruiken. Een leidend principe van dit project is dat we bewoners, straten en buurten die gemotiveerd zijn om te isoleren faciliteren, en als gemeente inspelen op energie die uit de stad zelf komt. Daarom kiezen we er bewust voor om bewoners die zich melden maar die in wijken wonen die buiten de scope van dit project vallen **niet uit te sluiten**.
3. Er is een bestuurlijke wens om als gemeente **zoveel mogelijk zelf te organiseren**, dus niet uit te besteden aan derden. Dit moet ervoor zorgen dat we als gemeente controle houden, contact hebben met onze bewoners via vaste gezichten, en onze activiteiten dichtbij de bewoners kunnen organiseren.
4. **Raadsleden** hebben veel interesse in de energietransitie dus het is belangrijk om hen goed aan te haken. We betrekken en informeren hen niet alleen bij de formele momenten maar doen dat ook proactief op informele moment, zoals bij mijlpalen.
5. In het werken met gegevens van bewoners moeten we ons houden aan de **AVG**.
6. Voor het aanbieden van spouwmuur- en dakisolatie (buiten) is per pand een ecologisch onderzoek nodig om te voldoen aan de **Wet Natuurbescherming**.

Kwaliteit van resultaat / op te leveren producten

1. Op verschillende momenten moeten we van dit project de **voortgang rapporteren en resultaten verantwoorden** op zowel gemeente- als rijksniveau. Hieronder vallen:
 - Twee keer per jaar dragen we bij aan de bestuurlijke voortgangsrapportage van het programma energietransitie.
 - Twee keer per jaar rapporteren we aan het rijk over de voortgang van de lokale isolatie-aanpak. In de rapportage doen we verslag van de werkzaamheden en leggen

- we verantwoording af over de uitgaven van de NIP-gelden, uitgesplitst over proceskosten- en concrete maatregelen.
- Ook voor de CDOKE-middelen moet de gemeente jaarlijks verantwoording afleggen. Hieruit moet blijken dat de uitkering besteed is aan de uitvoering van klimaat- en energiebeleid.
 - Voor het monitoren van de voortgang op het gehele klimaatplan van de gemeente gebruikt het programma Klimaatneutraal 2040 de tool FutureProofed. Het gebruik van deze tool is nog in ontwikkeling, en als eerste project van het programma energietransitie is dit project een belangrijke testcase.
2. Het NIP wil graag dat er aandacht is besteed aan **goede ventilatie** in de beter geïsoleerde woningen.
 3. Mogelijk stelt het team Energietransitie nog aanvullende eisen aan **de duurzaamheid** van het materiaal waar we mee isoleren. Dit wordt verder uitgewerkt.

1.9 Samenhang met andere projecten / programma's / lijnactiviteiten

Binnen het Programma Energietransitie

Dit project komt voort uit, en staat in nauwe verbinding met het programma energietransitie. Een beleidsadviseur uit het regieteam is betrokken bij het project als deelprojectleider van de Doe-Het Zelf-aanpak en als adviseur energiebesparing. Ook is het project nauw verbonden met de andere projecten en opdrachten van het realisatieteam energietransitie. Op dit moment zijn dat de uitbreiding van het warmtenet van HVC, en de nog op te stellen aanpakken voor Verenigingen van Eigenaren (VvE's) en de doelgroep Eigen Initiatief.

Programma Energiehulp aan huishoudens

Omdat er onder onze doelgroep veel bewoners zijn die te energiehulp nodig hebben en/of schulden hebben is het heel belangrijk dat we samen optrekken met het programma energiehulp aan huishoudens. De taskforce energiehulp aan huishoudens levert input voor het projectplan. Ook is er een beleidsadviseur van het programma bij het project betrokken als adviseur. De inzet van de Energiehulp bij de grootschalige activatie van bewoners is onderdeel van het in 2023 herziene Plan van Aanpak voor de Energiehulp. In de NIP-pilot op de Staart wordt deze inzet getest en geëvalueerd.

Team wijken

Om bewoners te bereiken en gebruik te maken van de energie in een wijk is de expertise van het team wijken cruciaal. We stemmen af met de wijkmanagers hoe we hen het beste kunnen betrekken. Tot nu toe zijn de wijkmanagers van de drie wijken waar we in 2024 starten bij dit project betrokken als adviseur.

Overige

1. *Gebiedsmanagers West - fysiek en sociaal*
Met de gebiedsmanagers is afgesproken dat het projectplan met hen wordt gedeeld zodat zij de projectactiviteiten desgewenst kunnen opnemen in hun gebiedsplannen.
2. *Programma Groenblauw*
De nadere samenwerking met het programma wordt vastgelegd in de wijkaanpakken.
3. *Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Dordt West*
Dit programma gaat ook met de verduurzaming van woningen in Crabbehof aan de slag, dus is een gedeelde aanpak belangrijk om te zorgen dat de middelen effectief worden besteed. Nu bekend is dat het programma Dordt West geld krijgt toegekend vanuit het Volkshuisvestingsfonds (VHF) gaan we verder verkennen hoe we programma en project optimaal op elkaar afstemmen.

4. *Actieplan Geluid*

We leggen de samenwerking met het actieplan Geluid vast in de wijkaanpakken.

5. *Toekomstmakelaar*

De toekomstmakelaar kan bemiddelen tussen bewoners die (tijdelijk) niet aan het werk zijn en organisaties die op zoek zijn naar geschikt personeel. In een nadere kennismaking is afgesproken dat een onderlinge samenwerking kan ontstaan op het moment dat in de uitwerking van de wijkplannen of het opzetten van een uitvoeringsorganisatie blijkt dat hier behoefte aan is.

6. *Regio Drechtsteden*

Via maandelijkse bijpraatmomenten worden de NIP-aanpakken op regio- en gemeenteniveau met elkaar besproken zodat men van elkaar kan leren.

7. *Projectleider SMP*

In maandelijkse bijpraatmomenten bespreken we de voortgang op de planning van het aanvragen en verlenen van het SMP. Eventuele bottlenecks in de planning kunnen zo vroegtijdig wordenesignaleerd om desnoods de werkwijze in het project daarop aan te passen.

2. Projectaanpak

2.1 Aanpak van het project

5 stromen

Het project bestaat in hoofdlijnen uit 5 stromen:

1. Doe-Het-Zelf-Aanpak (DHZ)
 2. Pilot in de wijk Staart
 3. opstellen wijkaanpakken voor de 3 focuswijken
 4. inrichten van een uitvoeringsorganisatie
 5. ophalen van woningen die al verduurzaamd zijn.
-
1. Als eerste wordt de Doe-Het-Zelf-Aanpak uitgerold. In deze aanpak stellen we als gemeente vouchers beschikbaar waarmee eigenaar-bewoners isolatiematerialen kunnen aanschaffen om hun huis te verduurzamen. Voor de ondersteuning van dat traject hebben we een intermediair ingeschakeld die de gemeente ontzorgt op het vlak van verstrekking van de vouchers, informatiebijeenkomst voor geïnteresseerden, dataregistratie voor monitoring en rapportage. Voor deze aanpak zetten we in op een resultaat van 500 huizen.
 2. In de wijk de Staart heeft een aantal bewoners aangegeven de eigen woning voor de winter van 2024-2025 te willen isoleren. Op het enthousiasme vanuit de bewoner willen we graag inspelen. Daarom hebben we besloten om met een aantal straten in deze wijk in een pilot aan de slag te gaan. Zo kunnen we op kleine schaal de aanpak die we voor ogen hebben voor de onze grootschalige wijkgerichte activatieaanpak te testen. De lessen die we uit deze pilot trekken kunnen dan verwerkt worden in de wijkgerichte aanpak. Voor de pilot zal de Energiehulp bij de activatie betrokken zijn en de bewoner begeleiden tijdens het verduurzamingstraject van hun huis.
 3. Voor de drie focuswijken stellen we een aparte wijkaanpak op waarin we de bewonersreis uitwerken. Dit houdt in dat we per doelgroep beschrijven hoe de activatie, begeleiding, advisering en ontzorging wordt ingericht en welke partijen hierbij zijn betrokken. We beginnen met de wijkaanpak Crabbehof, daarna volgen Wielwijk en de Staart. Na het vaststellen van deze aanpakken beginnen we met de uitrol van de aanpakken. De aanpakken worden regelmatig geëvalueerd en desgewenst aangepast.
 4. De gemeente Dordrecht wil een eigen uitvoeringsorganisatie oprichten die verantwoordelijk gaat zijn voor de uitvoering van de verduurzaming van de particuliere woningvoorraad. Het doel van deze organisatie wordt om bewoners te begeleiden en te ontzorgen bij de verduurzaming van hun eigen woning. In dit verduurzamingstraject zal de uitvoeringsorganisatie samenwerken met de gemeente, externe kennis- of uitvoeringspartijen, wijkpartners, samenwerkingspartners zoals HVC en de woningcorporaties. Mogelijk kunnen we deze uitvoeringsorganisatie ook breder benutten voor vergelijkbare opdrachten richting inwoners en wijken vanuit andere programma's zoals Groenblauwe stad, Dordt-West of het Mobiliteitsprogramma.

Het moge duidelijk zijn dat de opdracht aan deze uitvoeringsorganisatie groter en langer zal zijn dan alleen het resultaat van dit project zoals gedefinieerd in 2.4. De verkenning en oprichting van de organisatie is door dit project geïnitieerd omdat dit project het eerste is dat begint aan de realisatie van de energietransitie, en daarmee een basis legt voor andere projecten die nog volgen. Het project fungeert dus als een soort katalysator voor het definiëren en inrichten van die uitvoering welke de komende jaren steeds verder zal worden uitgebouwd. Het project NIP heeft een horizon van een aantal jaar, de totale omvang van de uitvoering die nodig is in de energietransitie omvat meerdere decennia.

De inrichting van de uitvoeringsorganisatie verkennen we op twee manieren; intern verkennen we de wensen qua vorm, beoogde activiteiten, te betrekken programma's en financiële middelen. Extern bij andere gemeenten verkennen we hun aanpak en organisatie bij de uitrol van de NIP-aanpak. Na deze voorverkenning huren we een adviesbureau in dat ons adviseert bij de te kiezen vorm en plek van deze uitvoeringsorganisatie. Het advies dat voortvloeit uit dit traject leggen we intern voor voor akkoord waarna we een implementatieplan opstellen voor de oprichting en inrichting van de uitvoeringsorganisatie. Vervolgens gaan we dat implementatieplan uitrollen. We verwachten dat de uitvoeringsorganisatie in 2025 vorm zal krijgen.

5. Veel woningeigenaren zijn zelf al aan de slag gegaan met de verduurzaming van hun woning zonder dat dat bekend is bij instanties die openbare data van woningen verzamelen. Als het verduurzamen is gebeurd ná de startdatum van de NIP-regeling (november 2023), dan tellen deze woningen mee voor onze verantwoording aan het Rijk. De middelen die we voor deze woningen gebruikt zouden hebben kunnen we dan elders inzetten. Het is dus van grote toegevoegde waarde om deze woningen in beeld te krijgen. We stellen een aanpak op om ze boven water te krijgen.

3 doelgroepen

Zoals we in hoofdstuk 2.6 schreven gaan we in ons project uit van 3 doelgroepen. Voor de huizen met een DEFG-energielabel maken we het volgende onderscheid:

- Doelgroep 1 ('energiehulp'): DEFG-label + WOZ $\leq$ €308.000,- + energietoeslag, schuldhelpverlening, schuldsaneringsregeling of schuldsanering. Deze mensen hebben recht op de hoogste subsidie voor de isolatie van een of meerdere bouwdelen en de grootste mate van ontzorging.
Hoeveel woningen dit zijn is niet inzichtelijk. We vragen het op bij de Sociale Dienst.
- Doelgroep 2 ('steuntje-in-de-rug'): DEFG-label + WOZ $\leq$ €308.000,-. Deze doelgroep ontvangt een iets lagere subsidie voor de isolatie van een of meerdere bouwdelen en een iets minder intensief ontzorgingstraject.
Voor doelgroep 1 en 2 samen gaat het om ruim 5.450 woningen in gemeente Dordrecht.
- Doelgroep 3 ('eigen-initiatief'): DEFG-label + WOZ $>$ €308.000,-. Deze doelgroep ontvangt geen subsidie maar kan wel terecht voor advies en ontzorging op de aspecten waar dat nodig blijkt.
Voor doelgroep 3 gaat het om ongeveer 2.525 woningen in gemeente Dordrecht.

In onze projectaanpak gaan we ervan uit dat doelgroep 1 de meeste ontzorging en ondersteuning nodig heeft. We investeren bij deze doelgroep extra in de communicatie, begeleiding en ontzorging om een gelijkwaardige deelname in de energietransitie te creëren., Dit sluit aan bij de wens van het college voor een sociale energietransitie. Hierbij is essentieel dat we goed kunnen uitleggen waarom we deze keuze maken en welke criteria we hanteren. We richten het ontzorgingstraject zo in dat het aan de behoeften van die doelgroep voldoet, maar ook geschikt is voor de ondersteuning van de overige doelgroepen.

Dwars door de doelgroepen heen loopt nog de verdeling tussen klussers en niet-klussers. Klussers zijn bewoners die zelf in hun huis aan de slag gaan, al dan niet geholpen door een buurman, kennis of vriend. Niet-klussers laten deze werkzaamheden liever door een aannemer uitvoeren. Bij deze projectaanpak wordt ervan uitgegaan dat deze tweede groep bewoners het grootst is.

Onafhankelijk van of de bewoner een handige klusser is of niet, zal er op verschillende momenten van een verduurzamingstraject behoefte zijn aan informatie, advies, ondersteuning, begeleiding en/of ontzorging. We richten een ontzorgingstraject in, de zogenaamde bewonersreis, zodat bewoners op elk gewenst moment en met elk type hulpvraag over de verduurzaming van hun huis

terecht kunnen bij de gemeente. Ze worden dan op passende en doeltreffende wijze verder worden geholpen zodat het verduurzamingstraject niet stagneert.

2.2 Bijvangst

Op focusgebied: Bewoners die binnen de doelgroep vallen maar in andere wijken wonen, en die zichzelf melden, mogen meedoen met dit project en tellen mee voor het resultaat. Daar waar deze initiatieven buiten de focuswijken met activeringscampagne liggen stemmen we ondersteuning van deze bewoners af met de ambtelijk en/of bestuurlijk opdrachtgever. Op het moment van opstellen van het projectplan heeft een tweetal groepen bewoners de gemeente benaderd (één in de Sophiastraat (Nieuw Krispijn) en één in de De La Reystraat (Het Reeland), die de gemeente verzoekt om hen actief te ondersteunen bij de verduurzaming van hun woningen. Op het moment dat de activeringscampagnes in de focuswijken worden uitgerold kan het aantal bewoners(groepen) die de gemeente benaderen toenemen. We wegen per verzoek af in welke mate de gemeente die trajecten kan begeleiden.

Op doelgroep: volgens de regels van de NIP mogen 20% van de geïsoleerde woningen een WOZ-waarde boven de maximum hebben. Die bewoners mogen gebruik maken van de infrastructuur die wij als gemeente optuigen voor de advisering en ontzorging, maar de gemeente vergoedt voor hen in principe niet de kosten van de isolatiemaatregelen. We kunnen hierop beperkt uitzonderingen maken. In de versie van de begroting die bij start project is vastgesteld, ontvangt deze doelgroep geen vergoeding. Toegekende bedragen per doelgroep kunnen gedurende het verloop van het project bijgesteld worden als daar aanleiding toe is.

2.3 Voortbouwen op geleerde lessen

De wijkaanpak zoals we die voor ogen hebben, dus waarbij de bewonersreis van de bewoner centraal staat, is nog niet eerder gedaan en daarom zijn er weinig geschikte voorbeelden beschikbaar. Voor dit project gebruiken we de DHZ-aanpak en de pilot op de Staart als proeftuinen. Voor we beginnen formuleren we duidelijk op welke aspecten we willen monitoren en input voor de wijkaanpak ophalen.

2.4 Fasering van het project

Bij de projectaanpak kiezen we ervoor om overkoepelend de randvoorwaarden af te stemmen en te monitoren, en de activiteiten die eronder vallen als deelprojecten te beschouwen. Dit doen we omdat het uiteenlopende en inhoudelijk erg verschillende trajecten zijn.

Per deelproject houden we de volgende fasering aan:

- Ontwerp: bedenken aanpak en opstellen plan van aanpak voor elk deelproject
- Inrichten: nadat het plan van aanpak is vastgesteld in het PO, en eventueel aanvullend in het college, beginnen we met de inrichting zoals die in het PvA staat omschreven.
- Uitvoeren: op het moment dat de inrichting is afgerond beginnen we met de uitvoering.
- Herijking: gedurende de uitvoering wordt het eerste half jaar om de 2 maanden een herijkingsmoment resp. evaluatiemoment ingepland zodat de aanpak tussentijds bijgesteld kan worden mocht dat nodig blijken uit aantallen deelnemende woningen of feedback over het verloop van het traject. Na het eerste halfjaar wordt die periode verlengd naar 3 maanden om blijvend tijdig bij te kunnen sturen indien nodig. Dit wordt ook wel de PDCA-cirkel genoemd (Plan, Do, Check, Act).
- Afronding: op het moment dat een deelproject is afgerond houden we een evaluatie. De lessons learned leggen we vast en nemen we mee in de volgende deelprojecten en/of aanpakken.

Fase	Ambtelijk beslismoment	Bestuurlijk beslismoment #1	Bestuurlijk beslismoment #2
------	---------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Afronden (deel-) projectplan	Aanpak, Planning & Begroting	PO: (deel-)projectplan	College: subsidieregeling (indien van toepassing)
Inrichting	-	-	-
Uitvoering	Start uitvoering	-	-
Herijking	Herijkte aanpak, evt. bijgestelde doelstelling	PO: indien grootschalige wijzigingen die impact kunnen hebben op openbare opinie	-
Afronding	Resultaten en Begroting	PO: akkoord op behaalde resultaten	-

3. Projectbeheersing

3.1 Omgeving en communicatie

Communicatie speelt in dit project een hele belangrijke rol. De gemeente Dordrecht wil graag samen met haar partners de inwoners uit de NIP-doelgroep in beweging krijgen om met de verduurzaming van hun woning aan de slag te gaan. Voor het project NIP stellen we een communicatiestrategie op die voor de verschillende deelprojecten wordt vertaald naar een communicatieplan. Bij deze strategie houden we ook rekening met reeds lopende communicatiecampagnes zoals Slim Energiebesparen.

Methodiek

Het communicatieplan wordt opgesteld volgens de methodiek 'Factor C.' Dit is een goede methode om strategisch aan de slag te gaan met communicatie, die nadrukkelijk het perspectief van stakeholders meeneemt. Met een stakeholderanalyse brengen we vanaf de start het speelveld in kaart zodat we de juiste stakeholders bij de ontwikkeling van het plan aan laten sluiten.

We werken ook met het zogenaamde 'Communicatie Activatie Strategie Instrument (CASI)'. CASI past wetenschappelijke inzichten over gedrag toe in communicatie. We brengen de verschillende doelgroepen middels het BSR leefstijlen model in kaart. Dit model onderscheidt zes leefstijlen die informatie verschaffen over hoe de doelgroep denkt over aardgasvrij en duurzame energieopwekking. Vervolgens gaan we op zoek naar de belangrijkste gedragsfactoren van deze doelgroepen. Doordat we hier inzicht in krijgen weten we hoe we met onze communicatie de doelgroep kunnen motiveren. Dit vertalen we naar een effectieve gedragsinterventie per doelgroep en deelproject.

We kiezen voor een combinatie van deze twee methoden omdat we te maken hebben met een complexe opgave. CASI helpt daarbij omdat het sterk inzet op gedragsverandering. Inwoners doen nu A, maar je wilt dat ze B gaan doen (verduurzamen). CASI heeft beperkte aandacht voor de omgeving, wat in Factor C uitgebreid aan bod komt. Door de methoden te combineren zorgen we voor een goed onderbouwde communicatiestrategie én hebben we oog voor relevante stakeholders.

Bewonersreis

Om inzichtelijk maken hoe een verduurzamingstraject voor een bewoner eruitziet stellen we voor de verschillende doelgroepen een bewonersreis op. Hierin geven we de contactmomenten met de bewoner, met de gemeente en andere partners weer. Ook brengen we in kaart wat de afhaakmomenten zijn. Per stap in de bewonersreis bepalen we welke middelen we op welk moment inzetten.

Aandachtspunt: consistentie

Het is belangrijk dat alle partijen die direct of indirect bij het project betrokken zijn dezelfde boodschap uitdragen en dezelfde informatie verstrekken, zowel proactief als reactief. We moeten goed kunnen uitleggen waarom we bepaalde keuzes hebben gemaakt. Zo zijn we goed voorbereid op vragen vanuit de politiek, de pers of van inwoners die niet (of nog niet) onder het NIP-project vallen.

Omgeving

In de wijken waar het project NIP aan de slag gaat lopen ook andere programma's en projecten van de gemeente. We stemmen de activiteiten van het NIP-project zoveel mogelijk af met deze initiatieven om de effectiviteit te vergroten en de bewoner niet te overstelpen met informatie.

Samenwerking

- Drechtse Stromen is een actieve vrijwilligersclub in Dordrecht die heeft aangegeven dat ze nauwer met de gemeente samen willen werken. Gedurende het opstellen en uitrollen van de wijkaanpakken gaan we de samenwerking met deze en eventuele andere clubs bepalen en afstemmen.
- De Beroepentuin ziet mogelijkheden voor het aanbieden van korte opleidingstrajecten voor eigenaar-bewoners die zelf met de verduurzaming van hun huis aan de slag willen maar zelf nog niet over de juiste kennis hiervoor beschikken. Deze mogelijkheden hebben we nog niet verkend maar dit houden we als optie open tot we weten hoe de Doe-Het-Zelf-aanpak loopt. Als daarvan de cijfers tegenvallen is de Beroepentuin mogelijk een optie om de cijfers te verbeteren.¹